

SUBIECTE ETICE ACTUALE PRIVIND ORGANIZAREA ȘI REALIZAREA STUDIILOR CLINICE ȘI DE LABORATOR ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Vitalie OJOVANU

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”
Chișinău, Republica Moldova

Autorul correspondent: Vitalie Ojovanu, email: vitalie.ojovanu@usmf.md

CURRENT ETHICAL SUBJECTS CONCERNING THE ORGANIZATION AND CONDUCT OF CLINICAL AND LABORATORY STUDIES IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Abstract: *An important topic is the application of ethical principles in practice. The required field of ethics is clinical and laboratory studies. The identification of ethical principles specific to biomedical research in the Republic of Moldova is a fact of real theoretical and practical importance.*

Keywords: *ethics, clinical trials, laboratory studies, Biomedicine, Bioethics.*

Adnotare: *Un subiect important constituie cel al aplicării în practică a principiilor eticii. Domeniul solicitat în privința aplicării eticii este cel al studiilor clinice și de laborator. Identificarea principiilor etice specifice cercetărilor biomedicale în Republica Moldova reprezintă un fapt de o veritabilă importanță teoretică și practică.*

Cuvinte-cheie: *etică, studii clinice, studii de laborator, biomedicină, bioetica.*

Pe măsura evoluării civilizației se manifestă tot mai evident importanța implicării eticii în diferite domenii ale activității umane. Etica treptat devine principalul și cel mai cu autoritate factor în respectarea sau reglarea anumitor procese din cadrul acestor activități. Nu întâmplător, acum cincizeci de ani, pe mapamond apare bioetica – un nou concept al eticii practice, dedicat atitudinii morale față de tot ce este viu în diverse situații existențiale. Adică e vorba de o etică a viului, care preponderent a căpătat o dezvoltare a sa în abordarea diverselor subiecte din cadrul medicinei clinice și celei de cercetare.

Un subiect actual și cu interes științific deosebit este cel al abordării etice în planificarea și derularea studiilor clinice și de laborator – un proces dinamic, mereu penetrat de inovații și condiționării, caracterizat de tendințe obiective și influențe subiective. Dar permanent este în vizorul cercetătorilor specificul regional și autohton, deoarece diversitatea manifestărilor caracteristice constituie un veritabil tezaur științific și practic, în cazul nostru este cel al Republicii Moldova.

Toate cercetările cu subiect științific realizate în domeniul medicinei sunt de două categorii: prima categorie include diferite studii efectuate până la acțiunea directă asupra organismului uman (modelări la calculator, procese biotehnologice, experiențe chimice, experimente pe animale de

laborator) și se numesc studii de laborator; a doua categorie se concentrează doar asupra organismului uman (aplicarea noilor scheme/metode de tratament, testarea medicamentelor și preparatelor, instalațiilor etc.).

Ambele categorii de cercetări se aplică cu succes în spațiul autohton, fapt ce denotă prezența unui proces firesc de cercetare în domeniu, dar și posibilitățile științei locale de a-și dezvolta potențialul într-o perspectivă de îmbunătățire a calității asistenței medicale pe un temeinic suport științific. Concomitent se aduce o anumită contribuție la dezvoltarea științei biomedicale universale. Spațiul Republicii Moldova determină evident condițiile în care se desfășoară cercetările clinice și de laborator. Respectivul condiții, mai întâi de toate, sunt determinate de lipsa unor acte legislative de nivel național care ar facilita derularea unui proces investigativ modern. Specialiștii locali promovează propriile tradiții în cercetare și, prin aceasta, formează propriile școli științifice, iar o parte dintre ele se aliniază celor de talie internațională.

Cele mai evidente subiecte de ordin etic s-au axat pe conținutul respectării principiilor în procesul efectuării studiilor clinice și cele de laborator, reieșind din condițiile sociale, prezența normativă și legislativă, dar și al posibilităților cadrelor științifice. Așadar în Republica Moldova se manifestă un proces activ de cercetări clinice și de laborator. În investigațiile științifice se aplică principiile și valorile etice universale cu anumite adaptări la cadrul normativ și al tradițiilor școlilor științifice autohtone.